

การจัดการองค์ความรู้ของหน่วยงาน
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดขอนแก่น

ชื่อองค์ความรู้ : การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ตามภารกิจของศูนย์อำนวยการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปี ๒๕๖๕

สอดคล้องกับประเด็นยุทธศาสตร์

- ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี : ยุทธศาสตร์ที่ ๓ ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

- ยุทธศาสตร์กระทรวงศึกษาธิการ : ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงของสังคมและประเทศชาติ

- ยุทธศาสตร์ของกระทรวงศึกษาธิการ : ยุทธศาสตร์ที่ ๑ พัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคง

- ยุทธศาสตร์สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดขอนแก่น : ยุทธศาสตร์ที่ ๑ พัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคง

สอดคล้องกับกระบวนการหลัก :

ข้อ ๒๐ ปฏิบัติภารกิจตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ (ประสานและติดตามจากหน่วยงานการศึกษาในจังหวัดขอนแก่น สพป./สพม./สศศ./สช./สกอ./สอศ./กศน.)

ผู้จัดทำ : นางสาวลักขณา อธิเจริญธาดา

กลุ่ม/หน่วย : กลุ่มพัฒนาการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดขอนแก่น

๑. ที่มา หรือความจำเป็น หรือการได้มา ของเนื้อหาองค์ความรู้

สืบเนื่องจากที่ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดกระทรวงศึกษาธิการ (ศอ.ปส.ศธ) และสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.) ในฐานะหน่วยกำหนดนโยบายและเป็นเจ้าภาพหลักในการบูรณาการแผนยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ของประเทศกำหนดแผนปฏิบัติการป้องกัน ปราบปราม และบำบัดรักษายาเสพติด ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปี ๒๕๖๕ เพื่อให้หน่วยงาน ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องนำไปใช้เป็นกรอบการขับเคลื่อนภารกิจ ภายใต้แนวคิด “สังคมไทยปลอดภัยจากยาเสพติด” ซึ่งเน้นกลุ่มเป้าหมายเด็กและเยาวชนทั้งในและนอกสถานศึกษาควบคู่การพัฒนาทักษะชีวิตให้มีภูมิคุ้มกันที่เข้มแข็ง ภายใต้การบูรณาการของส่วนราชการ โดยมอบหมายให้สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด เป็นหน่วยงานหลักทำหน้าที่อำนวยการ บริหารจัดการ ประสานงาน กำกับและติดตาม นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาให้เป็นไปตามยุทธศาสตร์ชาติ และนโยบายตามแผนปฏิบัติการป้องกัน ปราบปราม บำบัดรักษายาเสพติด ปี ๒๕๖๕ ให้มีประสิทธิภาพ มีความเข้มแข็ง และยั่งยืน

๑.๑ ความรู้ที่ใช้ในการดำเนินงาน

ในการดำเนินงานตามภารกิจดังกล่าว ใช้กระบวนการบริหารจัดการ มีการใส่ใจในการวางแผนการทำงานตั้งแต่ต้นจนจบ ตั้งแต่การวางแผนเป้าหมาย การกำหนดนโยบาย การจัดสรรการทำงาน การควบคุมการทำงาน ตลอดจนดำเนินการปฏิบัติการ เพื่อให้สามารถดำเนินงานได้ อย่างมีประสิทธิภาพ โดยยึดนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ การประสานกับหน่วยงาน ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง บนพื้นฐานของความถูกต้อง ชัดเจนของข้อมูลข่าวสาร การประสานงานที่เป็นไปด้วยความรวดเร็ว รมัถะวัง ท้นเวลา โดยอาศัยเครื่องมือสื่อสาร กระบวนการทางสังคม และคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของเด็กและเยาวชนที่ได้รับผลกระทบ โดยไม่ละเมิดสิทธิขั้นพื้นฐานของบุคคล

๑.๒ ขั้นตอนและวิธีการดำเนินงาน

๑.๒.๑. ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดแห่งชาติ (ศอ.ปส.) กำหนดแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด แจกหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนที่กำหนด

๑.๒.๒. กระทรวงศึกษาธิการ แจ้งนโยบายให้สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดในฐานะผู้แทนกระทรวงศึกษาในพื้นที่ ดำเนินการขับเคลื่อนสถานศึกษาเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

๑.๒.๓. สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดขอนแก่น แจ้งหน่วยงานทางการศึกษา/สถานศึกษาจัดทำโครงการ/ กิจกรรมป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

๑.๒.๔. ติดตาม เร่งรัดการดำเนินงาน และแจ้งความคืบหน้าการดำเนินงานเป็นระยะ ๆ พร้อมทั้งให้รายงานผลการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาผ่านระบบที่เกี่ยวข้อง คือ

๑) ระบบการรายงานผลการดำเนินงานด้านยาเสพติดในสถานศึกษา (Narcotics Information System for Province Agency : NISPA) ที่ <http://nisp.ncced.go.th> เป็นรายภาคเรียน

๒) ระบบดูแลและติดตามการใช้สารเสพติดในสถานศึกษา (Care and Trace Addiction in School System : CATAS System) ที่ www.catas.in.th เป็นรายภาคเรียน

๑.๒.๕. ประมวลผล และสรุปผลการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ปีการศึกษา ๒๕๖๕ จังหวัดขอนแก่น

๑.๒.๖. ประชุมสัมมนาการถอดประสบการณ์การขับเคลื่อนการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในสถานศึกษา โดยผู้แทนหน่วยงานทางการศึกษาที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิปฏิบัติงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ทุกสังกัดในจังหวัดขอนแก่น

๒. ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน

๒.๑ ขาดบุคลากรในการดำเนินงาน เพราะจะต้องใช้บุคลากรจำนวนมาก เพื่อดูแล ติดตาม และช่วยเหลือนักเรียน และเพื่อดำเนินงานให้สอดคล้องกับนโยบายและยุทธศาสตร์ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

๒.๒ ครูและบุคลากร ที่ได้รับมอบหมายงานยาเสพติด ไม่ให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลหรือข้อเท็จจริง ของสภาพปัญหาของเด็กนักเรียน นักศึกษา เนื่องจากไม่ยากให้เกิดความยุ่งยาก ไม่อยากเกี่ยวข้องกับปัญหา ทำให้ส่งผลต่อการแก้ปัญหายาเสพติดไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร

๓. กลยุทธ์หรือเทคนิคในการดำเนินงานที่ใช้แก้ไขปัญหามาตรผลสำเร็จตามเป้าหมาย

๓.๑. วิเคราะห์ ชี้แจง ภารกิจ ระเบียบ หลักเกณฑ์ และแนวปฏิบัติที่ถูกต้องให้แก่ผู้รับผิดชอบหรือผู้เกี่ยวข้อง

๓.๒ จัดลำดับความสำคัญของงาน ออกแบบการทำงาน ประสานงาน ชี้แจง สร้างความเข้าใจ ให้แก่ผู้ปฏิบัติงานรับทราบ บทบาท ภารกิจ วิธีปฏิบัติและดำเนินการให้ผู้มีรับผิดชอบและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทราบเพื่อถือปฏิบัติ

๓.๓ ดำเนินการตามกระบวนการที่สอดคล้อง เหมาะสมกับบริบทของภารกิจ

๓.๔ ตรวจสอบ กำกับ ติดตาม และประเมินผล

๓.๕ หาแนวทางปรับปรุง แก้ไข และจัดทำมาตรฐานในส่วนที่ปฏิบัติได้ผลดีตลอดจนการกำหนดแนวทางในการปรับปรุง แก้ไข

๔. เอกสารที่ใช้ประกอบการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เทคนิค / เนื้อหา /แนวทาง/ หลักการ ขององค์ความรู้
ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๑. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ปี ๒๕๖๐
๒. พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖
๓. พระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. ๒๕๖๐
๔. พระราชบัญญัติคุ้มครองสุขภาพของผู้ไม่สูบบุหรี่ พ.ศ. ๒๕๓๕
๕. พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. ๒๕๕๑
๖. พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๖๐
๗. อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (Convention on the Rights of the Child)
๘. ยุทธศาสตร์ชาติด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด
๙. ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ
๑๐. ประกาศคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
๑๑. นโยบายกระทรวงศึกษาธิการด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา
๑๒. นโยบายของจังหวัด

เอกสารอ้างอิง

๑. คู่มือการดำเนินงานโครงการรณรงค์ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด TO BE NUMBER ONE ใน
ทูลกระหม่อมหญิงอุบลรัตนราชกัญญา สิริวัฒนาพรรณวดี ฉบับปรับปรุงใหม่ ปี ๒๕๖๐ กรมสุขภาพจิตกระทรวง
สาธารณสุข
๒. คู่มือการจัดกิจกรรม "ฝึกคิดแก้ปัญหา พัฒนา EQ" สำหรับอาสาสมัคร/แกนนำ ศูนย์เพื่อนใจ TO
BE NUMBER ONE ฉบับปรับปรุง ปี ๒๕๕๖
๓. คู่มือการดำเนินงานศูนย์เพื่อนใจ TO BE NUMBER ONE กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข
